

ЧАСОПИС ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ

Видавець і відпов. редактор : АНДРІЙ ВОРОН.

Козя :

Як розділити працю в куріні.

Минув уже цілий місяць від початку шкільного року. Протягом того місяця (вересня) кожний курінний напевно вже зробив із своїм курінем кілька сходин, а може й прогульку, усталив розподіл пластунів по гуртках, призначив гурткових і зробив собі поділ праці на цілий рік. Протягом вересня полагодили пластуни свої справи у зв'язку з таборуванням (звіти, подяки, фотографії, перегляд виряду, інвентарю і т. д.) Куріні подбали також про придбання нових членів (розвісили оголошення про це, фотографії з таборів, пороздавали летючки й т. п.) або й навіть заклали вже новий гурток чи курінь. Новий курінь також уже відбув сходини, має вже команду, яка розділила вже членів по гуртках і призначила гурткових. Гурткові почали вже першу пластову працю з новиками.

Щож далі? Як розділити працю в дальшому місяці? В кожному числі „Пластуна“ буде подано розгляд праці на дальший місяць.

Ж О В Т Е Н Ь.

Ще й в жовтні треба пам'ятати про пропаганду Пласту й заохочення молоді по Пласту. Курінь, що не подбав минулого місяця про дошку на оголошення (гарно зроблену, з шклом) де на видному місці в місті, мусить якнайскорше це зробити, щоб можна було на ній вивішувати розклади сходин чи оголошення, а також уміщувати (на довгий час) гарні фотографії з пл. життя, які б заохочували молодь вступати до Пласту.

Курінний скличе сходини курінної команди разом з гуртковими. Порадяться, що з виряду в куріні, чи в гуртках бракує, що треба купити і як роздобути на це грошей (уладити виклад, пластове свято, виступ і т. п.)

Остаточно уладити домівку і зробити бюджет на зиму (паливо, світло).

Гурткові остаточно устанавлять дні гурткових сходин, зроблять список членів гуртка, а також список тих, що хотіли б здавати пл. іспити. Ці списки подадуть курінній команді.

Поступово можна закласти різні аматорські гуртки: музикантів, радіо-аматорів, спортсменів, філіалістів, а як в охочі, можна приступити до видавання курінного часопису.

Прогульки: варення, гри, довші походи після мапи. Велика полева гра. Призчати пластуна розуміти красу осінньої природи. Хай пластуни спостерігають, які пташки лишилися на зиму, а яких вже не видно, бо відлетіли. Змагання у варенню разом з новиками. Зробити екскурсію на залізничну стацію, щоб пластуни побачили, як на практиці вживається азбука морзе.

Ось програм кількох сходин і прогулок на місяць жовтень.

С Х О Д И Н И :

1. Читання протоколу попередніх сходин, організаційні справи. Повторення значків і приказів свиставкою. Перевірити, чи добре записані до записника. Повторити поздоровлення — що значать три пальці пл. поздоровлення. Пластові закони т. 6—10. Приклади й розмова про окремі точки пл. закону. Одна-дві пластові гри. Спів. Призначити збірку на дальші сходини, чи прогулку.

2) Протокол. Організаційні справи. Провідник коротко розкаже про пильність і працю. Писемне іспитування знання законів, від 1. до 10. Потім гра: провідник оповідає про те, що один хлопець протягом дня робив, при чому той хлопець завжди провинився проти якоїсь точки пластового закону. Пластуни бігом оповідання мусять на паперці зазначувати, проти якої точки пластового закону той хлопець провинився. Пояснення пл. поздоровлення „Скоб“ і розмова на цю тему. Вчитися співати народний гімн; записати текст. Призначити слідуєчу збірку.

3) Протокол, організаційні справи. Записати текст пл. гимну і поспробувати співати. Короткий виклад про організацію Пласту: курінь, гурток. Виклад про прапори: національний і пластовий; як прапор шанувати і як його поздоровляти. Весела пластова гра

4) Протокол, організаційні справи. Писемний іспит, чи всі знають текст гимну. Нарисувати прапори: державний і краєвий. Виклад про пластові й національні знаки. Спів національного гимну. Гра (зправа в поміченню) всі виходять за двері, а провідник щось переставляє в домівці. Пластуни, коли увійдуть мусять написати на листку, яка зміна зроблена в кімнаті, й віддати листок провідникові. Пригадати, що б на слідуєчий раз кожний приніс з собою сильний шнурок.

ПРОГУЛЬКИ.

Зробити протягом місяця хоч 2-3 прогульки. На прогуляках перебирати практично все, про що говорилося на сходах. Робити пл. значки й відчитувати їх. Спостереження. Слідкування, чи хто не порушив пл. закону. Пізнавання дерев здалека, по листю та по корі. Гра з підходженням. Пакування наплечників. Показати, як треба зложити речі в наплечник, щоб не муляли. Розмови робити ліпше аж підчас подорожі додому: про край, яким переходили, про практичний пластовий виряд, про те, хто де вже мандрував і що бачив і т. п. На переміну співати походові пісні. (Далі буде).

Петро Пойда:

МОЛОДІ КАМЕНЯРІ.

Ми згуртуєм
Свою силу
І здобудем волю,
Що заснула
Десь глибоко
Під землею в полі.

Ми здобудем
Все, що наше,
Своїми руками,
Наші діти
Вже і внуки
Всі пійдуть за нами.

Кудеяр.

Український пластовий табор в Солочині

Про табір, який відбувається кожного року в Солочині біля Сваляви в пресі майже не пишеться ніколи. В перших роках появлялися вражіння з прожитих днів в таборі та це промайнуло без жадного відгуку. А вже два роки просто мовчиться. Чи може організаторам його здається річчю мало-важною якнайщирше пропагувати його значіння, чи може сама неувважність до так важливого діла. Не будемо входити в це. Цю справу не шкодилоб порушити курінним та гуртковим. Але тільки годиться завважити, що про сталий, пластовий табір в Солочині треба ширше познайомити місцеве населення і все читаюче громадянство з успіхами моральними та іншими надбаннями, які напевно вже великі. Це малоб заохотити інших до праці, а пластунів громадно притягнути до табору.

2. Чому зупинилося око пластунів на цій околиці? Пречінь вже табори відбувалися і в Туря Реметах, Дубриничах,

Устеріках і нігде не був табір протягом двох років. А це для того, що Солочин це найдогідніше місце на Підкарпаттю для табору, Околиця надзвичайно мальовнича. Богато ріж. них джерел мінеральних вод. Як от джерела „Маргітка“ найбільше соди, на добрах Мермельштайна два джерела більше заліза, і у віддалі трьох кілометрів у Полянні багато різних джерел та купелів. Суха, здорова, кліматична, долина річки Пінії рівняється чарівній чорногірській Панорамі. Близько ліси : букові, березові, грабові та вільхи. Потім вигідні прогулькові місця на звори Тесаника, на полонину Ріжок та Ясенуку.

3. І так таборувано на цьому місці підряд кілька років. Аж в 1932 році підчас таборового місяця одного гарного дня горіла на таборовій площі ватра, яка горить часто по цілоденній праці. Зачаровані гості пластовою програмою раділи, що „росте новий люд“ і сиділи мовчазно. Впала щаслива думка. „Купити цю площу“. І, — купили. Збирали, збирали гроші і від фірми Латориці не було жадного спротиву. Цю думку завзято — піддержав проф. В. Бірчак, командант табору і триморгова площа опинилася в руках українських Пластунів Підкарпаття.

4. Цього року на цій площі окрім звичайного табору, який пройшов з гарними успіхами, відбулася Лісова Школа. Курси по пластовим дисциплінам. Ця школа звичайно триває два тижні на Мораві, чи на Словаччині. В Солочині тривала тільки 11 днів. Школу абсолювувало біля 30 учасників. Ініціатором школи був бр. Др. Б. Алиськевич. В Л. Ш. викладало п'ять інструкторів, 2 чехи, 2 словаки і один українець. Правда, школа мала той дефект, що ведучий Лісової Школи Рідль хотів її повести в комуністичному дусі, але це йому не вдалося. Занадто мав щиро-народницький табір. З цієї школи вийшов перший кадр вишколених пластунів на Підкарпаті. Треба вірити, що цей, перший кадр виконає як слід покладене на себе завдання : зорганізувати пластове життя в широкому масштабі й піднести вище рівень правдивого Пластуна. Від тепер всюди при дійсно пластовій, народній праці не сміє бракувати вишколених абсолювентів Лісової Школи.

5. Ще що треба піднести. Всі табори, що відбувалися до тепер на власній площі в Солочині мають то до себе, що господарська частина табору поставлена просто взірцево. Все йде як наладане від довгого часу. Вмільний провід проф В. Бірчака, який вдає в руки всю працю таборової команди мол дим а собі залишає тільки фінансові справи треба як слід оцінити. Ця тека не є найлекшою. Дуже відповідальною. І табір в Солочині завдяки солідній праці вище названого не мав ще ані разу дефіциту в своєму бюджеті.

І. Р. Ірлявський :

*
* *

В кривавий папір гіркі сльози
Нераз . . . ! що хвилі . . . : ллю зливаю . . .

У темній ночі при облозі
Глухих серпанків, в мутнім зграю

Всі лихі думи мисль шукають
В моїй душі, в душі снуvitій . . .
Сумні перлини — ссуть, палають
Прибиті горем, в біль вповиті.

Чому? Чому ви мої думи
Мені все серце так стоптали?
Замовкли ніжно тихі струни,
Так сумно, сумно вни заграли . . .

Живий тотем

(Злий дух лісової школи)

Дехто з читачів може подумає, що тим „живим“ тотемом був я, але в кого є така думка, хай має хоть трохи людської гідності і хай собі представить, що я всетаки хоть трохи до людини подібний а той тотем дух, о Господи! Вслось ще й тепер дубом встає, як подумаю собі на ту хвилину, коли я невірний Тома в духів переконався, що духи існують. Було це щось страшнійше від Лепея, від передпотопових чудовиск всяких авросів, а навіть страшнійше від секунди. Щоби познакомити читачів з походженням того тотемадуха, починаю від часу, коли його страшні очі узріли світа божого.

Сталось це дуже просто. Пластуні принесли величезне дерево, брат Словак при помочи „паризьких“ долот і „острої“ сокири обробив і за один день вже стояв закопаний в землі тотем „покровитель лісної школи“.

А як він гордо роздивлявся по таборі! Е, то ви мали його бачити. Напевно, що Наполеон не був такий гордий, коли переходив Альпи

Прийшла ніч. За нею день і тут щось не тее то: Стріч мене вартовий і каже: „Ти по наших таборі щось нечисте ходить. Я цієї ночі на варті кодо командантського шатра бачив духа. Високий, висский, а очі і зуби світяться мов у антипка“. Я круть верть головою, засміявся і йому: „Посвяти місце коло командантського шатра св. водою, а зрештою і командантові одна капка свяченої непошкодить, тай духи перестануть жартувати. Але стрічаю другого вартового, третого, четвертого і всі мені „духи тай духи“. Незабаром цілий та-

бор загув про духів немов пчоли в улею. Зійшлася команда і одноголосно усудили, що то тотем на ніч „оживав“. Командант довго не думав і вложив на тотем анатему.

На вечірній збірці чую: „Брат Шугай має другу варту! Це значить віт 11- до 1-ої. Отже тої ночі я мав познакомитися з „живим“ тотемом.

Скоро залізло сонце за гори, згасло денне світло і всі пластуни пазавивалися в коци, в уха напхали вату і на постелі здалися на ласку і неласку духа. Командант закутав своє шатро порядно мотузком, вхід заложив дошкою, привалив каменюкою і незабаром захропів. Цілий табір переняло живе „погребеніє“ тільки бр. Відважний волочився коло кухні з пів години, бо як звичайно де кухня там і відвага. Я довго не думав і до стійки задрімав. О одинадцятій годині я вже з палицею в руках проходжався попри шатра і всміхався зі всіх духів. Але трафила коса на камінь Дивлюся і очам своїм не вірю. В далечині десь з висоти 40х метрів бачу якесь світло. „Що це має бути, думаю собі. Звізди не звізди, ліхтарка не ліхтарка значить „злий“ дух. Протер я очі вщипнув себе за руку, чи часом не сниться. І ні. Ій Богу ні Бачив його на власні очі так, як оці букви бачу, так аби я живий був. І тут Шугай не Шугай, мурашки полізли від п'ят до голови а волосся наїжилося, що ще й тепер дубом стоїть. Перехрестився я і кажу: „Прийми Господи душу раба твого“, став і спокійно чекаю як овця на „заколеніє“. Але світло повернуло до річки, стало на березі і махає собою як бр. Чумак, коли лекції не навчиться. Повибігали бр. жидівські скавти і стали на нечистого стріляти, стали ні него з рефлєкторів світити, а він так і зник. Я зрадувався і як рейвах утих і знова проходжувався і висвистував собі зі всяких духів.

Але дух духом. Не памятаю як то було, тільки пригадую, як дух з'явився переді мною десь на три метри, засвітив своїми очами, заскреготав зубами немов хотів сказати: „Скачи брате в рот, хай тебе зім“! „Ну думаю собі“ таки прийде мені кінець і то певно за ту вечерю, що несправедливо виділяв“. Але тут сталася несподіванка. Місяць вийшов ізза хмари, переміг духові світлячі очі і вгадайте, що я побачив. Переді мною стояв бр. Бульба, держав довгу тичку, на якій була таки його та шкандально підрана сорочка, зідрана мабуть із фараонської мумії, на вершку тички була їдунка, в ній світло, а на їдунці Бульбин капелюх дуже подібний до гнилого мухомора. „А Бульбочко то ти“? А Бульба мені: „Слухай, всім буду говорити, що то ти духа вигнав з табору и що ти пре-пре-красно волейбал граєш, тільки про це ні кому ні чичирик“. А я так і мовчу по цей день.

Бр. Шугай.

Іскра.

(З таборового життя.)

Усміхнулось сього дня по вчорашній дождяній погоді. В шатрах, та колибах ні душечки не найдеш. І ті у фортеці* театристи, сидять там тільки тому, що бояться Грома. В кутику сидить Муха, їй так хтілосьби вилетіти на соняшні лучі. Неможна, повинна роздумовати над танцями, яких ще ніколи не бачила. Коло фісгармонії сидить на задних лапах Заяць. Тягне вже в сотий раз „Ой такі то адвокати“. Орішок вже іспотивсь дірігуючи, правда, що він сего дня не в настрою бож з віоліною не тее. Заяцєви це байдуже, одним оком дивиться з фортеці на світ Божий а другим, то на Орішка моргне, то на Лулу заскалить. Лулу его не баить, тягне на фісгармонії зажмуривши очі. Чомуж би єму не виспатись по вчорашній прогульці на Апецьку, коли ноти вже без пам'яті знає. „Чорт бери крикнув накінець Орішок, винимаючи хустку і обтираючи піт з чола. Спів сего дня не іде. Грім на це все так дивиться, мовб хтів розбити одним ударом тверді скали. Всі замовкли. В Кетгенці перестала кров кружити. Лулу прокинувсь, перестав випускати акорди. Журавель і Голубка натягли шиї і собі дивляться. Трусяк приладився ід виходу, на кожний випад, стриг ухами цілий час а очей незводив з Грома. Заяцєви, це все байдуже, як сидів на задних ногах, опершись на передні, так і сидить, мовб нічого не сталося. Підморгував своєю заячою мордочкою, мовб наївся капусти. Пораз вискалить заячі зубці і знов серйозно. Грім якийсь час так дивився, відтак усміхнувся, яким усміхом навірнув всіх до себе. „Муха“, крикнув на кінець, давай танці, може пійдуть краще. Муха, ще все сиділа в кутику, видумовала різні комбінації, причім на пів заkostenіла. Їй на поміч прибіг Огонь, підвів її, закрів і положив на ніжки Лулу тим часом надув фісгармонію і спустив дух. Муха підбігла до Заяця і повела за собою. „Уважай“ пищить мушачим голосом „Хлас два тхли, хлас два тхли, лівою в зад і знов у перед“. Бідний Заяць, мусів танцювати, щоб не викликати бурю з Громом. Та деж єму до танців! Поскакав, поскакав, тай присів. Всі зареготілись. Трусяк зкористав з нагоди, вискочив з фортеці і прямовав до колиби. В таборі нікого не було. І блакитно-жовтий прапор намагався кудись відлетіти з високого стовпа. В своїй колибі найшов окришки з капусти і записку, це Трусякови на обід Це певно шміраки занесли. Довго невагався, зібрав капусту і заніс Заяцєви до колиби. На кухні бр. Сталий, стало гримає на шміраки за

*Фортеця, це імя великої на кругло зробленої колиби в таборі Гупульським в Аппі, де відбуваються всякі проби і пласти ватра.

те, що риж прикуривсь. Це навмисно уробив бр. шмірак Голодний, щоб ему більше залишилось. Вище кухні з лісочка приходив якийсь гомін. Трусяк підкрався це Козя держав лекцію.

Прод. слід.

ВІДАДМІНІСТРАЦІЇ

Наші „ідейні“ пластові провідники своєю недбалістю, що до вирівнання своїх довгів спричинили то, що Пластун не то вперед, але як рак мусить кроком взад. Ізза фінансових недастатків мусіли ми це число Пластуна видати без обгортки і в зменшенім розмірі.

Із болем, але зробили ми цей крок взад, зробили на вічну ганьбу таким „ідейним“ пластовим провідникам, як краєвий звітодавець Юрій Августин Щерегій; скарбник пластового уладу др. Володимир Бірчак, збірна провідниця Наталка Балицька, провідник Петро Янута, Сітовський, і много-много інших, котрі на сотки примірників навідбирали Пластуна, розпродали його поміж пластовою молоддю, але з адміністрацією і на скількикратне упімення забули розрахуватися.

Чесць вам пластові провідники — глибокопателі одинокого часопису української пластової молоді.

А пластова молодь нехай судить, і нехай знає своїх „ідейних“ провідників.

М. Ф. Марсель заряджений до альманаху укр. письменників, що вийде на Різдво.

Розв'язка.

1. порядочний передплатник	10. Поляна
2. передплата	11. поет
3. Підкарпаття	12. Правда побідить
4. література	13. Позір на поїзд
5. Полонина	14. Загородка
6. північ	15. Исторична книга
7. пожежа	16. Прапор
8. народ	17. Полонина
9. наказ	

Орган українських відділів Союзу Пластунів Підк. Руси.

Виходить щомісяця, крім липня і серпня. Редагує; колегія.

Редакція і адміністрація: Севлюш, ул. Розсипала ч. 34.

Адміністратор: Микола Грицак.

Новинкові штемплі дозволені числом 14.545-IV.-1934.

Із друкарні Ігната Рота в Севлюші.